

1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

UČEBNÍ OSNOVY

1. 2 Cvičení z českého jazyka

Cvičení z českého jazyka

7. ročník	1 hodina
8. ročník	1 hodina
9. ročník	1 hodina

Charakteristika

Žáci si tento předmět vybírají v rámci nabídky volitelných předmětů a třídy v ročníku jsou děleny na skupiny.

V předmětu se procvičují veškerá témata daná RVP z předmětu český jazyk. Při této realizaci se plynule navazuje na znalosti a vědomosti žáků získaných v hodinách českého jazyka, ty se dále prohlubují. Klade se důraz na jazykovou výchovu, komunikaci, rozvíjení slovní zásoby, stylistických dovedností a správné používání gramatiky.

Při výuce cvičení z českého jazyka si vyučující i žáci uvědomují, že kvalita znalostí a užívání českého jazyka je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků ZŠ. Je nutné vědět, že jde o nástroj funkčního dorozumívání a integrace do lidských společenství. Žáci si uvědomují, že znalost mateřského jazyka je prvním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech.

Cíle:

V předmětu cvičení z českého jazyka si žáci osvojují spisovnou podobu mateřského jazyka na základě získaných vědomostí a dovedností. Směřují k přesnému a logickému myšlení a následně k přehlednému a srozumitelnému vyjadřování.

Žáci procvičují různá jazyková sdělení – psaná i čtená, trénují četbu s porozuměním, správné kultivované psaní, analyzují texty, posuzují a hodnotí obsah textu. Umí určit stavbu textu a jeho formální stránku.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Všichni vyučující cvičení z českého jazyka využívají moderních forem a metod práce, jako je práce ve skupině, kooperativní učení, problémové úkoly, samostatná práce. Je využívána AVT, výuka v knihovně, internet.

V hodinách českého jazyka a literatury učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Žáci vyhledávají a třídí informace a využívají je v procesu učení a tvůrčích činnostech, chápou důležitost znalostí českého jazyka pro výuku dalších předmětů, důležitost bezchybného písemného projevu pro celý další život, stejně jako důležitost používání plynulého mluveného projevu.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci se učí zdůvodňovat správnost gramatických jevů, řešit problémové situace, se kterými se setkávají v literárních ukázkách, učí se svá rozhodnutí obhájit a nést za ně zodpovědnost. Ve cvičení z českého jazyka žák sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáka k výstižnému, souvislému, kultivovanému písemnému i ústnímu projevu, žák rozumí různým typům textů, dovede o nich diskutovat, argumentovat, vyjádřit svůj vlastní názor. Pro účinnou komunikaci s okolním světem žáci využívají dostupné informační a komunikační prostředky a učí se naslouchat a respektovat i názory druhých.

Kompetence sociální a personální:

Žáci společně vedou diskusi nad problémy, rozebírají je, hledají východiska, učí se hodnotit práci skupiny či svých spolužáků, efektivně ve skupinách spolupracují, vytvářejí spolu s učiteli pravidla pro skupinovou práci a učí se řídit a usměrňovat svoje jednání a chování.

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky k respektu a úctě ke kulturnímu dědictví českého jazyka.

Kompetence pracovní:

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Žáci se učí aktivně zapojovat do olympiády českého jazyka, přispívají do ročenky školy, účastní se recitačních soutěží, jsou členy dramatického kroužku.

Kompetence digitální:

Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Dílčích výstupů dosahuje každý žák podle svých schopností.

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Roč.	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
7.		Tvarosloví	
	<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné • aktivně pracuje s tvary ohebných slovních druhů, používá digitální zařízení k vyhledávání správných tvarů slov, využívá je při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použije. 	<p>slovní druhy ohebné a neohebné</p> <p>Internet, textové programy</p>	Digitální kompetence
		Pravopis	
	<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami vyhledává informace a digitální obsah a k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.</p> <p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<p>psaní velkých písmen, koncovky jmen a sloves</p> <p>Internet, textové programy</p>	Digitální kompetence
		Skladba	
	<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá věty jednočlenné a dvojčlenné • vyhledává a určuje základní větné členy • seznamuje se s druhy vět vedlejších • nahrazuje větné členy vedlejšími větami 	<p>jednočlenné a dvojčlenné věty, větné členy, druhy vět vedlejších</p>	

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

8.		Obecné výklady o českém jazyce	
	<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovný a nespisovný projev, nářečí, obecnou češtinu • vyhledává informace a digitální obsah a k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. • má přehled o slovanských a světových jazycích 	<p>slovanské jazyky, útvary českého jazyka, jazyková kultura, obohacování slovní zásoby</p> <p>Internet, textové programy</p>	Digitální kompetence
		Mluvnické kategorie jmenné a slovesné	
	<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžně používá jmenné a slovesné kategorie v jazykovém projevu mluveném a psaném • skloňuje přídavná jména a zájmena 	<p>podstatná jména, skloňování jmen obecných, přejatých</p>	
		Slovesné tvary	
	<ul style="list-style-type: none"> • běžně používá jmenné a slovesné kategorie v jazykovém projevu mluveném a psaném 	<p>přídavná jména, zájmena, slovesa</p>	
		Stavba věty	
	<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná větu jednoduchou a souvětí 	<p>stavba věty, věta jednočlenná, dvojčlenná, jednoduchá</p>	

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Základní větné členy	
	<ul style="list-style-type: none"> • upevňuje vědomosti o základních a rozvíjejících větných členech • používá digitální zařízení k vyhledávání správných tvarů slov, využívá je při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použije. 	základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobný Internet, textové programy	Digitální kompetence
		Souvětí	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje věty hlavní od vedlejších • tvoří souvětí podřadná a souřadná 	souvětí, určování vět hlavních a vedlejších, spojování vět spojovacími výrazy	
9.		Obecné výklady o jazyce	
	<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu • používá digitální zařízení k vyhledávání správných tvarů slov, využívá je při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použije. • volí vhodné jazykové prostředky pro určitý komunikační záměr 	řeč, jazyk, projev mluvený a psaný Internet, textové programy	Digitální kompetence
		Zvuková stránka jazyka	
	<ul style="list-style-type: none"> • správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny 	samohlásky, souhlásky, spodoba znělosti	
		Pravopis	
	<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební Internet, textové programy	Digitální kompetence

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> v vyhledává informace a digitální obsah a k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. <p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> procvičuje známá pravidla pravopisu 		
		Tvoření slov	
	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	stavba slova, odvozování, skládání, zkracování	
		Ohebné slovní druhy	
	<ul style="list-style-type: none"> správně skloňuje podstatná jména skloňuje a stupňuje přídavná jména používá správné tvary zájmen a číslovek vhodně používá slovesné tvary 	slovní druhy ohebné, podstatná jména obecná a vlastní, hromadná a pomnožná, stupňování přídavných jmen	
		Neohebné slovní druhy	
	<ul style="list-style-type: none"> vhodně používá neohebné slovní druhy 	příslowce, příslovečné spřežky	
		Větné členy	
	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	skladební dvojice, věta jednočlenná, dvojčlenná, sponová slovesa	
	<ul style="list-style-type: none"> rozezná větu jednoduchou a souvětí určuje větné členy 		
		Souvětí	
	<ul style="list-style-type: none"> hledá rozdíly ve stavbě věty a souvětí orientuje se v rozdílech mezi větou jednočlennou a dvojčlennou rozlišuje 	souvětí souřadné a podřadné, věty hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších, poměry mezi větami v souřadném souvětí	